ЛИСТ ПРАВОСЛАВНЕ ЕПАРХИЈЕ БАЧКЕ

Виноград Господњи

Година дванаеста | Број 1 | Нови Сад | О Васкрсу 2016. | Бесплатан примерак

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ
ВАИСТИНУ ВОСКРЕСЕ!

Не плашите се. Исуса тражите Назарећанина, распетога. Устаде, није овде; ево места где га положише (Мк. 16, 6).

Са благословом Његовог Преосвештенства
Епископа новосадског и бачког Господина др Иринеја

Лист Православне Епархије бачке

Година дванаеста, број 1, о Васкрсу 2016.
Нови Сад

Уредник:
Протојерej Милован Миодраговић

Чланови уредништва:
Протојерej-ставрофор Миливој Мијатов
Протојерej Владан Симић
Протонамесник Милорад Мировић
Презвитер Жељко Латиновић
Презвитер Игор Игњатов
Презвитер Лео Малешевић
Катихета Данило Михајловић

Уредништво:
Змај-Јовина 4, 21000 Нови Сад
Електронска адреса:
vinogradgospodnji@gmail.com
www.eparhija-backa.rs

Техничка обрада и штампа:
Принт студио M&A, Нови Сад

Тираж:
12.000 примерака

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице Српске, Нови Сад 271.2(5)
ВИНОГРАД ГОСПОДЊИ:
Лист Православне Епархије бачке
/Главни и одговорни уредник протојерej Милован Миодраговић-Год1, бр1 (1976) - год.25 бр 82(2000); Год1, бр1(2001)-Нови Сад: Епархија Бачка, 1976-2000; 2007 - 29 цм
Четири пута годишње, - Први бројеви објављени под насловом: Драгим мојим парохијанима

ISSN 0353 / 1783, COBISS.SR-ID 16504322

САДРЖАЈ

ВАСКРШЊА ПОСЛАНИЦА
Посланица Светог Архијерејског Сабора Српске Православе Цркве о Васкрсу 2016. године 4

ОСМИ ДАН
Васкршње јутро - моменти и слике 7

ИЗ СВЕТООТАЧКЕ РИЗНИЦЕ
Свети Григорије Палама
Из посланице пречасној монахињи Ксенији 9

Епископ бачки Иринеј
Нека звоне звона Европе! 11

ИНТЕРВЈУ
Покајање и праштање – највиша потреба духовног живота 13

ИЗ ЛЕТОПИСА
Храм светог оца Николаја у Мартоношу 16

ПОРТРЕТИ ГОВОРЕ
Владислав Манојловић 18

ОЧЕ, ДА ТЕ ПИТАМ
Како хришћанин треба да се односи према смрти? 19

СТАРЕЧНИК
Поуке Аве Антонија 20

ИЗ ШКОЛСКЕ КЛУПЕ
Шта је Васкрс? 21

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ 23

СВЕТИЊАМА У ПОХОДЕ
Путујте са благословом Цркве 24

АКТУЕЛНОСТИ 26

Васкршња посланица

Српска Православна Црква својој духовној деци о Васкрсу 2016. године

ИРИНЕЈ

по милости Божјој

православни Архиепископ пећки,
Митрополит београдско-карловачки и
Патријарх српски, са свим Архијерејима
Српске Православне Цркве – свештенству, монаштву и свим синовима и кћерима наше свете Цркве: благодат, милост и мир од Бога Оца, и Господа нашега Исуса Христа, и Духа Светога, уз радосни васкршњи поздрав:
ХРИСТОС ВАСКРСЕ!

„Христос васкрсе, смрт поразивши и мртве подигавши.
Народи, веселите се!"
(канон Пасхе, 9. песма).

Прославимо данас, драга браћо и сестре, Господа Бога нашега, „Који походи и избави народ Свој" (Лк.1, 68) и светлошћу Васкрсења Свога просветли сву васељену! Прославимо Господа „Који би предан за грехе наше и устаде за оправдање наше" (Рим. 4, 25)! Прославимо Господа Који, поставши човек нас ради, претрпе смрт да би нам Васкрсењем Својим отворио двери новога живота! Јер, сви који се у Христа крстисмо, у Христу умресмо старом човеку, да бисмо, васкрснути, препорођени, обновљени у Њему, и живели са Њим заувек (Рим. 6, 8). Христос устаде из мртвих и постаде Првенац од уснулих (1 Кор. 15, 20), те и ми који смо умрли у Адаму, бивамо оживљени у Христу, постајући нова твар.

Зато у овај светли Дан појемо победне песме Ономе Који победи силу смрти, Ономе Који порази привидну мудрост мудраца овога света и привидном лудошћу проповеди о смрти и Васкрсењу Христа Господа спасе оне који верују (1 Кор. 1, 21). Видесмо испуњење речи пророчких и заједно с апостолом Павлом кличемо: „Познасмо љубав Христову која превазилази разум и испунисмо се пуноћом Божјом" (Еф. 3, 19). Јер, као што сила смрти, после пада прародитељâ рода људског у грех, уђе у овај свет, тако Господ Христос, као Нови Адам, прими на Себе ране настале због греха, вољно, нас ради, претрпе смрт, уништи њену силу и врати човеку његову првобитну красоту. Зато кроз Васкрсење познајемо смисао и циљ Божјег стварања, јер Господ приведе све из небића у биће да би вечно и непропадљиво живело у Христу, Јединородном Сину Његовом. Свети Максим Исповедник нас богонадахнуто учи да се телесним рођењем родисмо, у крштењу се препородисмо, а Васкрсењем се вечно рађамо у Христу, Који, као Прворођени из мртвих, обнавља васцелу твар и дарује јој непропадљивост. Васкрсењем Својим Христос сједињује овај свет и рај, а у рај пре свих других при-

Васкршња посланица

ма покајаног разбојника, дајући свима нама наду да наше живљење у покајању није узалудно. Славећи Васкрсење Христово, славимо и певамо чудесну Тајну Бога Који нас је створио да у Сину Његовом, Оваплоћеном, Распетом и Васкрслом Христу Спаситељу, вечно будемо причасници божанске природе, односно божанског живота (ср. 2 Пет. 1, 4).

До Христовог Васкрсења, сви су после смрти одлазили у мрачне просторе ада, у коме нема никога да Бога слави, и тако бесмисао смрти држаше у оковима сву творевину (ср. Пс. 6,6; Ис. 38, 18). Христос Бог силази у дубине ада и вериге вечне које су држале тамо свезане, бивају скршене (ирмос 6. песме канона). Ад бива испражњен, а Господ наш изводи прародитеље и праведнике у светлост новога живота. Смрт је од тада само сан. Она више не означава крај већ врата вечнога живота у Христу. Зато и апостол Павле одважно кличе: „Мени је Христос живот, а смрт добитак." (Фил. 1, 21).

Очистивши чула светим постом, угледајмо неприступну светлост Васкрсења, угледајмо Христа Који блиста у нашим срцима! Опростивши све једни другима, обновимо се Васкрсењем у нови живот! Заживимо Васкрслим Христом да бисмо сви, већ у овоме животу, доживели себе и друге као Једно Тело, Једну Цркву Божју! Иако живимо у тешком времену, пуном неизвесности и трагедијâ, не смемо, угледајући се на древне хришћане, да престанемо да се радујемо и Христовом љубављу волимо, и то не само једни друге већ и непријатеље наше, да нас ништа не би одвукло са пута живота који нам је Христос даровао. Ако једни другима не опростимо, неће се ни нама опростити, а ако осуђујемо, већ смо ми сами осуђени, учи нас Господ. Без праштања и сагледавања сопствених сагрешења према ближњима, пријатељима и непријатељима, нећемо моћи да у своја срца примимо светлост Васкрсења нити да постанемо баштиници наде на вечност у којој нема ни страха, ни уздаха, ни туге. Не бојмо се, дакле, овога света, браћо и сестре, јер је Христос победио свет! Бојмо се само одласка из светлости у таму, из радости Царства Божјега, којим треба да заживимо већ овде и сада, у лавиринте светских идеологија, горчине, неслоге, мржње и насиља! Ми хришћани се не бојимо смрти већ благосиљамо оне који нас прогоне. Дубоко верујемо да нисмо од овога света иако у њему живимо. Христос, Вечна Пасха, отворио нам је двери Царства Божјег. Оно је наша истинска отаџбина, а ми смо у овоме свету само путници који проходе кроз време и простор, сведочећи Христа својим животом. Немојмо, зато, никада заборавити у Кога смо крштени и за Кога живимо, да наша животна трка не би била узалудна и да наша нада не буде нада у празне и сујетне идоле овога света и века (ср. Гал. 2, 2)!

Децо наша духовна, не занемаримо љубав! Јер, управо по нашој међусобној љубави сви ће нас препознати као Христове ученике (Јн. 13, 35). Будимо сапатници онима који страдају, плачимо са онима који плачу и тешимо их надом у Господа! Нека наше служење Богу не буде ново издање фарисејске спољашње побожности! Јер, какву ћемо онда награду примити? Жртвујмо се за ближње! Дајмо ономе ко нема! Смирено славимо Бога речима покајаног цариника који тако нађе оправдање! Народ Божји је данас расут по читавом свету, али оно што нас сједињује и чини Једном Црквом нису пролазне идеологије овога света већ дубока свест о томе да смо сједињени у Христу у Кога смо крштени и Којим се причешћујемо. Потрудимо се зато да они који нису упознали светлост Христовог учења виде у нама пут и у нама препознају истинске наследнике апостолâ и светитеља Христових! Цео род српски се у том духу угледа на Светога Саву, који нам је непогрешиво указао на пут Христов као на једини пут живота. Немањићке светиње

вековима сијају као светионици у магли наше историје, указујући нам на свеобухватне духовне хоризонте Царства Божјег, које није од овога света. Зато нас никаква страдања и неправде овосветских моћника не могу и не смеју поделити и завадити.

На овај светли Празник нарочито се молитвено сећамо свих прогнаних Срба, који већ две деценије не могу да се врате у своје домове, али и оних који су остали да живе на прадедовским огњиштима и да, заједно са својим духовним пастирима, трпе претње и притиске само зато што су православни Срби.

Посебно саосећамо са нашом браћом и сестрама на Косову и Метохији. Они, живећи и Бога славећи на исконској српској земљи, настављају да сведоче тајну Христовог страдања и Васкрсења. Светолазаревско Косово увек је било у знаку Крста и Васкрсења. Колико је само пута наш народ страдао, али опет се, Божјом силом, усправљао и обнављао, настављајући да ходи путем Христовим! Томе нас најбоље уче наши свети и наше косовске и метохијске светиње, у којима почивају свете мошти многих угодника Божјих и на којима је као печатом утиснута крстоваскрсна тајна Христова. Страдале су вековима наше цркве и манастири, наша села и градови, али смо их опет обнављали, обнављајући тиме и сами себе као живу Цркву Божју. Зато, уместо плача и ридања, певајмо победну песму, јер у светлости Васкрсења крст који носимо није симбол понижења и срамоте већ новог достојанства и славе. Косово и Метохија, за нас Србе и за све православне хришћане, није само географски појам већ, изнад свега, духовни простор који нас све повезује, ма где живели. Следујући косовском завету светога кнеза Лазара, никад не смемо заборавити да је Царство небеско врхунски идеал и вечни циљ, а све земаљско је трулежно и пролазно.

Данас хришћани страдају широм света, посебно на Блиском Истоку и у Украјини. Пример њихове вере и њиховог трпљења нека и нама буде охрабрење и јемство да Господ никада неће оставити Своју Цркву и да се благодат Божја умножава управо онде где се умножило страдање! Не смемо заборавити да је Сâм Господ Христос са Пресветом Дјевом и праведним Јосифом избегао у Египат како би се склонио од насиља Иродовог и на тај начин нам показао да смо сви странци у свету који у злу лежи.

Много је, драга браћо и сестре, горчине и туге у нашем народу после свих тешких година искушења кроз која смо прошли и пролазимо. Ипак, нипошто не смемо пасти у очајање. Јер, када страда, хришћанин се још више каје пред Богом, а истовремено се и радује јер зна да Господ неће презрети срце испуњено надом. Стога се молимо Богу, драга наша децо духовна, да нас сачува од мржње и злих дела,а да нас научи љубави којом је Он заволео овај свет. Ако будемо у стању да препознамо бол и патњу ближњега и покајемо се за грехе своје, наш труд неће бити узалудан него ће нам бити на спасење и на живот вечни.

Молитвено поздрављамо и нашу браћу и сестре који живе свуда по свету и позивамо их да у братској љубави и јединству буду окренути једни другима, сабрани под окриљем своје Цркве, и да тако наставе да достојно сведоче ко су и којој вери и којем роду припадају.

Чувајмо светињу брака и породице, васпитавајући децу у вери, страху Божјем и чистоти, не заборављајући да је породица „домаћа Црква" и темељ хришћанске заједнице! Редовно учествујмо у евхаристијским сабрањима, причешћујући се Телом и Крвљу Христовом и тако сви постајући Једно Тело, Тело Христово, Народ изабрани, Црква Бога Живога! А после свете Литургије не заборављајмо да се ова чудесна Тајна наставља вером и љу-

Васкршња посланица

бављу, које смо позвани да делатно сведочимо у дому, на послу, пред онима који нас воле, као и пред онима који нас мрзе, укратко — свуда и свагда. За хришћанина цео живот јесте литургијска пасхална радост. Ко њоме заживи, неће у другом човеку гледати странца: у сваком ће препознавати лик Господа нашега, Који жели да се сви људи спасу. Сведочење Радосне Вести да је Христос ваистину васкрсао наша је свакодневна обавеза јер нас Господ Духом Светим позива да се не затварамо у себе већ да и друге уводимо у ту радост и указујемо им на једини пут спасења. Христос Васкрсли нас позива да будемо светлост свету, а не саблазан. Када смо спремни да признамо своја сагрешења и да се исправљамо у смирењу, ми се тиме не понижавамо већ показујемо да у нама заиста обитава Дух Божји.

Посебно вам благовестимо да је за празник Силаска Светога Духа, завршнице Христовог подвига спасења света и човека, у јуну ове године, на апостолском острву Криту, сазван Свети и Велики Сабор Православне Цркве. Сви смо дужни да се молимо Господу да овај изузетни духовни и светодуховски догађај буде речита потврда неразоривог јединства свете Православне Цркве у вери, једампут и заувек предатој светима (Јуд. 3), што значи свим истинским хришћанима, да буде позив свима који у Христа верују да поново буду једно у једином Спаситељу и Господу нашем, ради испуњења Његове молитве „да сви једно буду”, по узору на јединство Свете Тројице, Једног и Јединог Бога, да би свет веровао (види Јов. 17, 18 – 24), да буде сведочење крсноваскрсне радости спасења, највећег дара Бога љубави, пред свим људима, свим народима и сваким створењем, а изнад свега да овај велики свеправославни Сабор буде део вечне благовести Цркве о Царству Божјем као смислу свега што постоји – једном речју, да буде на славу Оца и Сина и Светога Духа, Бога Живога и Истинитога.

Не заборавимо, драга браћо и сестре, да смо призвани и да, где год се налазили и шта год радили, будемо миротворци, на тај начин сведочећи Бога Који нам мир даје и јесте Мир наш. Иако смо сви различити, не смемо никада да превидимо да смо сви створени по лику Божјем и позвани да будемо једно у Христу. Зато ономе ко посрне треба пружити руку, а не гурати га у још дубљу пропаст; болесног треба посетити и неговати, а залуталог упутити на прави пут. Чинећи тако, учинићемо да се у нашим делима пројављује Господ, Који нам је Сâм рекао да треба да будемо светлост свету. А нада све, децо наша духовна, нека живот наш буде стално благодарење Богу на свему и за све! Јер, шта бисмо друго и веће могли да принесемо Васкрсломе Христу, Који нас из таме преведе у светлост познања и из смрти у живот вечни? Зато, заједно са анђелима и са свима светима на небу, а уједно и са браћом својом и сестрама својим на земљи, запевајмо победну песму и у празничној радости поздравимо једни друге поздравом:

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

Дано у Патријаршији српској
у Београду, о Васкрсу 2016. године

ВАСКРШЊЕ ЈУТРО – МОМЕНТИ И СЛИКЕ

Као што по библијском рачунању времена један црквени дан бива од вечери до вечери, тако и црквена година почиње од своје вечери, то јест, од јесени – периода у коме је присутно све мање светлости. Зима, са најмањим присуством светлости и најмање активности у природи, може се упоредити са периодом ноћи. Пролеће краси долазак светлости, буђење природе, устајање из зимског сна живих бића и може се означити јутром године. То јутро године почиње Христом Који је Светлост Непролазна, почиње Његовом победом над смрћу, хладноћом и тамом греха – празником Васкрсења.

Близина Господа Исуса Христа омогућује човеку и свету да живот буде сусретање са Њим. Они који су изабрали да овај сусрет буде исходишна тачка њиховог постојања поучавају се у Цркви тако да свој идентитет везују за Христову личност, а не за себе и своју природу. Уче се да време мере сменом богослужења̂ и празника̂ и да примете како се све, бивајући посвећено Богу, освештава и како кроз заједницу са Христом и ближњи и природа и дан и светлост задобијају богоподобан, љубећи, личносни смисао.

„Прићите, примите светлост од Незалазне Светлости”

Богослужење васкршњег јутра почиње у дубокој ноћи, у потпуном мраку, када епископ излази на царске двери и, држећи у руци свећу, позива народ Божји речима: Прићите, примите светлост од Незалазне Светлости и прославите Христа васкрслог из мртвих.

Верни прилазе, пале свеће и храм се постепено испуњава светлошћу. Ако смо током претходних дана били усмерени на поимање Тајне страдања Господа Исуса Христа, слушали Његове последње изговорене савете, пратили Га у Гетсиманској ноћи, служили спомен часова Великог Петка и били сведоци како се у тишини Велике Суботе пројављује победа Васкрсења, сада – док се храм испуњава светлошћу и док се светлост преноси на нас – спознајемо да је Христос победу над смрћу извојевао за сав род људски. Најнепосредније искуствујемо колико смо битни, јер је нас ради страдао и васкрсао Господ.

Литија и улазак у храм

Заогрнути у светлост свећа̂ излазимо у свет, у свечану литију око цркве, молитвено иштући да будемо удостојени да прослављамо Христа: Васкрсење Твоје Христе, Спаситељу, анђели пају на небесима, и нас на земљи удостој да чистим срцем Тебе славимо.

Епископ у литији носи крст, ђакони кадионице, свештеници Јеванђеље и икону Васкрсења, а чтеци носе рипиде и барјаке. Ход и појање прати звоњење свих звона која су у току Страдалне седмице ћутала, а сада објављују славље. У нашем ходу у дубокој ноћи, поистовећујемо се са женама мироносицама које су у освит недеље хитале на Христов гроб и биле први сведоци Васкрсења. И ми хитамо у сусрет Господу, а уместо мирисног уља приносимо Му песму. После опхода, епископ, стојећи

Осми дан

пред затвореним вратима храма као пред Христовим запечаћеним гробом, први благовести Васкрсење Христово читајући одељак светог Јеванђеља апостола Марка и појући васкршњи тропар. Потом сви заједно појемо тропар и пасхално стихословље:

Да васкрсне Бог и да се разведу непријатељи Његови, и да беже од лица Његовог који Га мрзе.

Као што ишчезава дим, да ишчезну; као што се топи восак пред лицем огња, тако да погину грешници од лица Божјег, а праведници да се веселе.

Ово је дан који створи Господ, радујмо се и веселимо се у њему.

Потом епископ отвара врата и улазимо у храм обасјан светлошћу појући тропар: Христос васкрсе из мртвих, смрћу смрт уништи и онима у гробовима живот дарова.

Пасха Христос

Прва песма коју појемо после уласка у храм јесте Васкршњи канон светог Јована Дамаскина. У њему се сусрећемо са речју пасха. То је јеврејска реч и значи прелазак. Пасха је празник старозаветног израиљског народа у коме се прославља излазак из египатског ропства и прелазак из ропства у Обећану Земљу. За нас, у личности Христовој, испунила се Нова Пасха – прелазак из ропства смрти у вечни живот Царства Божјег. Христос је наша Пасха, наш прелазак из ропства смрти и греху у слободу и радост Царства Божјег, у радост заједнице са Богом.

Дан је Васкрсења, просветлимо се људи, Пасха је Господња, Пасха, јер из смрти у живот и са земље на Небо, Христос Бог преведе нас који појемо победничку песму.

Нека се небеса достојно веселе, и земља нека се радује, и сав видљиви и невидљиви свет нека празнује, јер Христос устаде, радост вечна.

Честитање Васкрса

Док се пою васкршње стихире, епископ и свештеници износе Јеванђеље из олтара и икону Васкрсења. Епископ у руци држи крст и најпре сâм целива Јеванђеље, икону и крст, а за њим исто чине свештеници и народ. Епископ и свештеници свакога ко прилази поздрављају речима Христос васкрсе, а верни народ отпоздравља Ваистину васкрсе!

Уместо закључка

Ако је ко побожан и богољубив, нека се наслађује овим дивним и светлим слављем! Ако је ко благоразумни слуга, нека радујући се уђе у радост Господа свога!...Трпеза је препуна, гостите се сви! Духовне хране има у изобиљу – нека нико не изиђе гладан! Сви уживајте у гозби вере! Сви се наслађујте богатством доброте Господње!...Васкрсе Христос и радују се анђели! Васкрсе Христос и живот царује! Васкрсе Христос и – ни једног мртвог у гробу! Јер Христос, уставши из мртвих, постаде Првина преминулих. Њему слава и моћ у векове векова! Амин!

Катихета Оливера Копривица

Свети Григорије Палама

ИЗ ПОСЛАНИЦЕ ПРЕЧАСНОЈ МОНАХИЊИ КСЕНИЈИ

- Преступање заповести Божје, дакле, постаје узрок сваке смрти и душе и тела: и оне смрти која припада садашњем веку и оне која припада оним бесконачним мукама. А права смрт јесте када се душа раздваја од божанске благодати, а спреже са грехом. За оне који имају ума, то је заиста страшна смрт, коју би свакако требало избећи. За оне који исправно умују, та смрт је страшнија од паклених мука. Њу и ми треба да избегавамо свом силином; одбацимо све, напустимо све, одрецимо се свега, свих (земаљских) односа и дела и жеља, које нас одвлаче и раздвајају од Бога и доводе до те смрти. Јер, онај ко се не уплаши и не се причува, неће се уплашити телесне смрти која се приближава, ако у њему обитава истински живот, који је у већој мери неодвојив од њега него смрт. И као што смрт душе јесте права смрт, тако и живот душе јесте прави живот.

- Живот душе јесте сједињеност душе са Богом, као што и живот тела јесте сједињеност тела са душом. Наиме, као што се душа умртвила када се, кроз преступање заповести, одвојила од Бога, тако и оживљава када се, кроз послушање заповести, изнова сједини са Богом. Зато Господ каже у Јеванђељима: „Речи које ја говорим дух су и живот су" (Јов. 6, 63). А Петар, који је то спознао искуствено, рекао Му је: „Ти имаш речи живота вечнога" (Јов. 6, 68). Но, за оне који их слушају, то су речи вечнога живота, док за оне који не слушају, ова заповест живота доноси смрт (Рим. 7, 10). Тако и Апостоли, који су миомирис Христов, за једне су били мирис смрти за смрт, док су за друге били мирис живота за живот (2 Кор. 2, 16).

- А тај живот, опет, није само живот душе већ и тела; наиме, васкрсењем се и оно обесмрћује, јер се не ослобађа само смртности него и оне будуће паклене муке. Јер, и њему (тј. телу, прим. прев.) дарује вечни живот у Христу, у коме нема патње, болести, жалости, и који је уистину бесмртан. Јер, као што иза смрти душе, односно иза преступа и греха, следи смрт тела, а са њом и његово разлагање у земљи и претварање у прах земаљски, а опет, иза телесне смрти следи осуда душе у паклу, тако ће и иза васкрсења душе, односно иза њеног повратка Богу кроз испуњење божанских заповести, уследити васкрсење тела, пошто се оно опет сједини са душом. А иза тога васкрсења уследиће истинска бесмртност и овековечење са Богом оних који су тога удостојени, пошто најпре постану духовни уместо плотски, да би попут анђела Божјих живели на небу.

- Јер, (Апостол) каже: „Бићемо (...) узнесени на облацима у сретање Господу у ваздуху, и тако ћемо свагда са Господом бити" (1 Сол. 4, 17). Пошто је због човекољубља постао човек, Син Божји је умро само телесно, јер се Његова душа раставила од Тела, али се није раставила од Његовог Божанства, и зато је васкрсао и Своје Тело и узнео га на небо у слави; тако је и са онима који су овде на земљи поживели угледајући се на Бога. Наиме, због тога што, раздвајајући се од тела, не бивају раздвојени од Бога, они ће приликом васкрсења и тело узнети ка Богу, ступајући са неизрецивом радошћу тамо где је за нас ушао Исус, (Јев. 6, 20) и уживајући у слави Христовој која ће се открити (1 Пет. 5, 1); неће, дакле, постати заједничари само Васкрсења већ и Вазнесења Господњег, и целокупног богообразног живота. Но, неће (тога бити удостојени) они који су овде живели по телу, и за које се, у часу исхода (из живота), покаже да немају никакве заједнице са Богом. Јер, ако сви и васкрс-

Из светоотачке ризнице

ну, каже (Апостол), сваки ће васкрснути у своме реду (1 Кор. 15, 23).

Онај ко је овде духом умртвио поступке тела, тамо ће, заједно са Христом, живети божански и уистину вечни живот. Онај, међутим, ко је овде телесним похотама и жељама умртвио дух, тај ће, авај, тамо бити осуђен заједно са творцем и виновником зла, и биће предат неподносивој и бесконачној патњи, која представља другу и ненаследну смрт (Откр. 20, 14).

- Где је почетак истинске смрти, која је творац и виновник и привремене и вечне смрти и душе и тела? Није ли у простору живота? И зато је, авај, човек сместа осуђен на изгнанство из раја Божјег, јер беше стекао смртоносни живот који је био неприкладан за божански рај. На тај начин ће и сам истински живот, који души и телу дарује бесмртни и истински живот, у овом простору смрти имати свој почетак; а онај ко не хита да по души овде стекне истински живот, нека не обмањује себе празним надањима (Еф. 5, 6) да ће га тамо задобити, и нека се не нада да ће у оно време задобити човекољубље Божје. Јер, то ће бити време праведног уздарја и казне (Ис. 63, 4 и Јер. 28, 6), а не саосећања и човекољубља; време откривења јарости и гнева и праведног суда Божјег, време показања моћне и високе руке (Божје) (Ис. 5, 25 и Пс. 135, 12), подигнуте на муку непокорних. Тешко ономе ко падне у руке Бога Живога (Јевр. 10, 31); тешко ономе ко тамо искуси гнев Господњи, ко овде, немајући страха Божјега, није спознао силину Његовога гнева, и није својим делима придобио човекољубље Његово јер, за то служи садашње време. Зато нам је Бог, наравно, и уступио овај живот, дарујући нам га као место покајања. Да није било тога, онога часа када је сагрешио, човек би био лишен и овога живота; јер, каква би корист била од њега?

- Зато очајању нема никаквог места међу људима, премда га лукави на много начина подмеће не само онима који безвољно живе већ понекад и подвижницима. Време живота јесте време покајања; према томе, и сама чињеница да онај ко је сагрешио још увек јесте жив, јемчи да ће Бог примити онога ко жели да Му се врати. У овдашњем животу, дакле, увек је присутна слобода; а пред слободом је разастрт пут поменутог живота и смрти, тако да сваки човек и једно и друго може по својој вољи изабрати или избећи. Па где је ту место за очајавање, када сви увек имају могућност да, уколико пожеле, стекну вечни живот?

- Видиш ли, дакле, колико је велико човекољубље Божје? У почетку (Бог) не користи праведни суд против нас због наше непослушности, него, показујући Своју дуготрпељивост, даје нам време за повратак (Њему); и у том времену дуготрпељивости дарује нам власт да, уколико хоћемо, будемо усиљени од Њега. Ма, шта ја говорим: да будемо усиљени? Да се сјединимо са Њим и да будемо један дух са Њиме (1 Кор. 6, 17). Но, и у том времену дуготрпељивости, ако пођемо супротним путем и више заволимо смрт него истински живот, Он нам не одузима даровану нам власт. И не само да је не одузима него нас позива назад, и облеће око нас тражећи нас и усмеравајући нас ка делима живота, сагласно са причом о винограду (Мат. 20, 1 и даље), од јутра до саме вечери живота. Па, ко је Онај Који позива и награђује? Отац Господа нашега Исуса Христа и Бог сваке утехе (2 Кор. 1, 3). Који је то виноград у који нас Он позива на рад? Син Божји, Који каже: „Ја сам чокот" (Јов. 15, 1). Јер, нико не може доћи Христу, као што Он Сам каже у Јеванђељима, „ако га не привуче Отац" (Јов. 6, 44). А ко су лозе? Ми. Чуј опет Њега истога како каже: „Ви сте лозе, а Отац мој је виноградар" (Јов. 15, 1-5).

Аскетски списи,
осми том, страна 249-254
Беседа, Нови Сад, 2015.

Епископ бачки Иринеј

НЕКА ЗВОНЕ ЗВОНА ЕВРОПЕ!

Међу непосредним реакцијама на потресну вест о терористичком нападу у Бриселу, који у сваком нормалном човеку изазива огорчење и

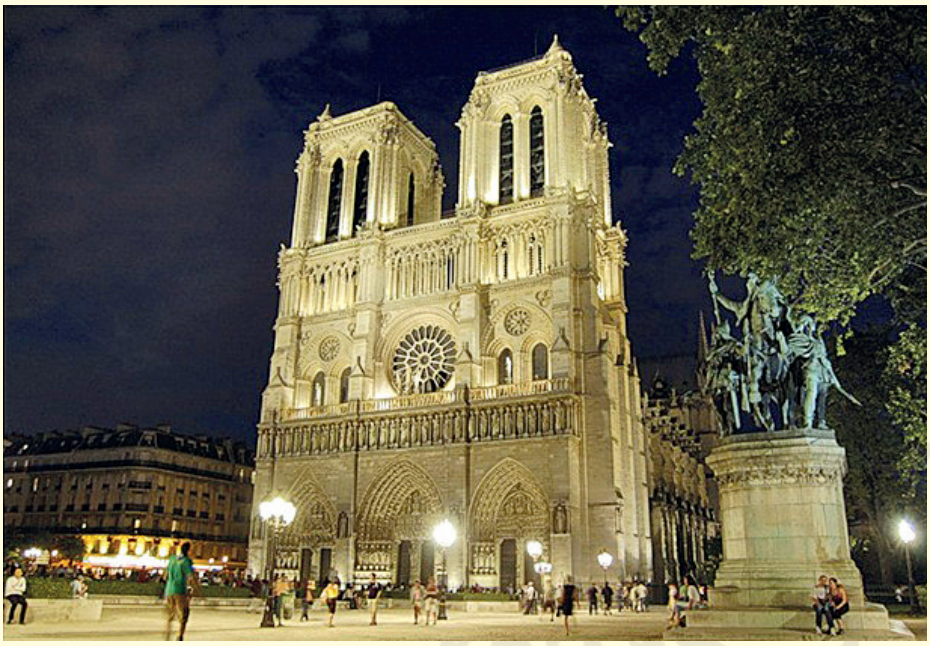
дубоко саосећање са жртвама, издвајају се кроз сузе изречене речи високе представнице Европске Уније: „Ово је веома тужан дан у коме Европа и њен главни град доживљавају исти бол који Блиски Исток осећа и доживљава сваког дана."

Госпођа Могерини је погодила саму срж проблема јер све истинске вредности, уграђене у основе европске цивилизације, потичу са Блиског Истока. Оне су хришћанске, али данашњу културу повезују и са претхришћанским културама. Како каже француски теолог Жан-Франсоа Колосимо, у коптској Литургији чујемо музику фараона, а у језику Халдејаца и Асираца проналазимо арамејски којим је говорио Христос. Код православних, данас арабизованих, хришћана налазимо остатке великог јелинистичког наслеђа. Арапски и персијски филозофи јесу нам пренели дела Платона и Аристотела, али их нису нашли у Корану него су их преузели од багдадских хришћана. И арапско писмо је настало у Византији.

Христос се родио на Блиском Истоку. Тамо су настали монаштво и прве катихетске школе, одржани васељенски сабори... Заједно са древним православним Патријаршијама Антиохије, Јерусалима и Александрије, тамо живе и Асирци, персијски хришћани који су проповедали Јеванђеље у Индији и Кини; затим Копти, Етиопљани и Сиријци, оснивачи Малабарске Цркве на југу Индије; тамо су и римокатолици и унијати, а од 19. века и англиканске и протестантске заједнице. Свака има специфичну духовну вертикалу, а данас су све изложене прогону и геноциду. О њиховом мученишту недавно су говорили патријарх Кирил и папа Фрања.

Површна су тврђења да је страдање хришћана у Европи и на Блиском Истоку последица борбе екстремистâ са присталицама демократских вредности. Ради се о сукобу апсолутне, некрофилне деструктивности са животодавним божанским енергијама, оваплоћеним у вредностима које оличавају хришћанска култура и начин живота.

Људска солидарност или, боље рећи, састрадална љубав представља за сваког хришћанина мотив да се супротстави апсурдном нихилизму који, вођен инстин-

ктом смрти, разара цивилизацију у првим деценијама 21. века. Као да се свет огледа у апокалиптичким прогнозама Мерла-Понтија: „Досадашња цивилизација се развијала у оквиру хришћанства, а данас се развија у празном. Двадесет и први век или ће бити религиозан или га уопште неће бити."

Трагедија је што се терористички напади одвијају под плаштом изопачених верских осећања и што Европљани тероризам често поистовећују са исламом, занемарујући вредности исламске културе и цивилизације, као и оних хуманих начела која извориште имају у Корану, а придржава их се огромна већина муслиманâ. Те вредности негује међу својим верницима Исламска заједница Србије и због тога заслужује нашу братску пажњу и поштовање.

Размишљања поводом свакодневних вести о стотинама угашених живота у Европи и на Истоку не спадају само у етичку сферу дистанцирања од зла већ и у онтолошку запањеност пред великом негацијом живота од стране терористичких група. Злочине у Паризу и Бриселу неки тумаче искључиво као бумеранг који се враћа Европи. Тако га и нехотице оправдавају и изазивају смутњу изражену у „Магбету" речима „зло је добро, а добро је зло".

Са болом у срцу морам да подсетим да и у сенци ових ужасних догађаја основне карактеристике православног човека треба да буду смиреност и љубав. У срцима православних треба да одзвањају речи светог Јована Богослова: „Децо, волите једни друге!" Моралне особине нашег народа засноване су на хришћанском човекољубљу. У овим данима треба да будемо уједињени у састрадалној љубави са нашим ближњима, како хришћанима тако и муслиманима, јер су сви жртве истог тоталитарног безумља. Наша, пак, од Бога дарована снага лежи у молитви да Бог помене душе пострадалих и да нам дâ снагу да истрајемо на хришћанским и демократским вредностима које су темељ цивилизације и нашег веровања у јединственост и непроцењивост светиње живота.

Ову истину вековима преноси песник: „Ниједан човек није острво, сâмо по себи целина; сваки човек је део Континента, део Земље; ако грудву земље однесе море, Европе је мање, као да је однело неки Рт, као да је однело посед твојих пријатеља или твој; смрт сваког човека смањује мене, јер ја сам обухваћен човечанством. И стога никад не питај за ким звоно звони: оно звони за тобом..."

Нека од Лисабона до Владивостока звоне звона Европе, а молитве свих светих да буду са душама пострадалих у Бриселу, Бејруту, Паризу, Гази, сиријским, ирачким и другим градовима и селима!

Извор: Дневни лист Политика
од 25. марта 2016. године

Интервју

ПОКАЈАЊЕ И ПРАШТАЊЕ – НАЈВИША ПОТРЕБА ДУХОВНОГ ЖИВОТА

Високопреподобни архимандрит Јован (Радосављевић), рекли бисмо – монах од малих ногу, врло је опитан у монашком подвижништву, али и у педагошко-пастирском раду и у опхођењу са паством. У томе му је, осим личног духовног усавршавања и изучавања богословских наука, много помогао педагошки рад у Призренској богословији, у којој је провео сав свој радни век, васпитавајући свештенички и монашки подмладак. Широј јавности мало је познато да га је монашком постригу привео, што значи да му је био и духовни отац, блажене успомене патријарх српски Павле, што додатно употпуњује слику о ванредном духовном достојанству и карактеру оца Јована. Стога смо замолили оца Јована, који је последњих десетак година плодотворно присутан у нашој Епархији, за разговор, за који скромно сматрамо да ће донети душевног добра свима онима који буду читали његова богомудра казивања.

• **Поштовани и драги нам оче Јоване, благословом Његовог Преосвештенства Господина Иринеја, Епископа новосадског и бачког, именовани сте још пре десетак година за духовника и исповедника свештенства Епархије бачке. Какав је осећај или доживљај исповедати оне који су по своме свештеничком чину и достојанству такође духовници и исповедници поверене им пастве?**

После љубави Божје према роду људском, може се рећи да су две речи, као две заповести Христове, најважније у Његовом светом Јеванђељу, без којих се не би могао схватити Његов долазак на земљу: ни Рођење ни Његова крсна смрт за спасење рода људског. Прва реч је као јеванђелско семе: покајање – којом Он почиње своју јеванђелску проповед и мисију на земљи: „Покајте се, јер се приближило Царство небеско" (Мат. 3, 2), а друга је као плод прве: праштање. Поред многих таквих примера изречених у светом Јеванђељу, на крају, као потврду свега, раз-

Интервју

апет, са крста, Господ рече за оне што Га разапињу: „Оче, опрости им, јер не знају шта чине!" (Лук. 23, 34). Тако Господ Христос почиње своју јеванђелску проповед покајањем, а завршава је праштањем. Да ли је то случајно? О томе се у богословљу могу књиге написати, као што се и пишу. А за нас је из овога неопходно да научимо да сви наши људски греси, које свакодневно чинимо, не могу наћи опроштаја без искреног покајања израженог, са смирењем, речима: опрости, и: Бог да прости; односно: опрости ми, Господе, опрости, брате, сестро, да бисмо добили радостан и спасоносан одговор: да је просто, и: Бог да прости! Ту свету дужност, као свету Тајну, у Цркви врши света јерархија преко светих Апостола, којима је Господ Исус Христос у Својој Цркви дао такву духовну власт: „Што год свежете на земљи, биће свезано на небу, и што год разрешите на земљи, биће разрешено на небу" (Мат. 18, 18).

Свако свештено лице, које је на дужности духовника или исповедника, треба да саосећа са оним ко се пред њим исповеда Богу, као да су заједно пред Крстом Христовим, и да ту свету Тајну врши у име Божје, а не у своје, јер се свако пред свештеником исповеда са жаљењем на своје грехе Сâмоме Богу. Свештеник је само сведок да смо се исповедили, и како смо се исповедили, и ту је да нам по потреби пружи савет или епитимију, као лек, уз разрешну молитву. Пред Богом не треба ништа тајити јер Он све већ унапред о нама зна. Зато не треба и није добро да, исповедајући себе, више исповедамо друге са којима смо у лошим односима, а себе хвалимо. У том случају, свештеник не зна коме да чита разрешну молитву.

Сматрам да исповест треба у себи да има за основ дијалог благоразумног разбојника са Господом Христом на крсту, који са покајањем препознаје Господа и види да Он невино страда, па Му се зато и обраћа речима покајања: „Сети ме се, Го-

споде, када дођеш у Царству Своме" (Лук. 23, 42), и добија опроштајни одговор као разрешење: „Данас ћеш бити са мном у рају" (Лук. 23, 43). Тај осећај духовног трепета и одговорности, али и љубави, треба да има у тој светој Тајни пред Господом и духовник, исповедник, и чадо, које себе Господу исповеда. Један, за велико поштовање, савремени духовник каже: „Нема веће среће за мене него да сатима исповедам и мирим људе са Богом."

- **С обзиром на чињеницу да сте сав свој монашки подвиг и живот углавном провели на дужности професора и васпитача у Призренској богословији Светих Кирила и Методија, васпитавајући свештенички и монашки подмладак, колико Вам то искуство помаже приликом исповедања браће свештеникâ?**

Хвала Вам на овом питању. Колико знам из искуства, сваки професор и вас-

питач ученикâ и омладине уопште, ако учећи и васпитавајући њих, у исто време тиме не учи и не васпитава себе, неће бити ни добар учитељ ни добар васпитач, и неће много успети. Највише вреди добар пример васпитача у свакој доброј активности. То важи и за родитеље у породици. Јер, учити децу, а сâм не учити, није добро, не доноси жељеног плода. Рецимо, ако васпитач тражи од ђакâ, поред методске јединице, да се Богу моле, да се владају лепо, пристојно и морално, да не пуше, а он сâм то примером не показује, иако су ту у питању ученици Богословије, неће бити великог успеха.

За такве проблеме, у Призренској богословији од велике нам је помоћи био Преосвештени епископ Павле, који се недавно упокојио у Господу као наш Патријарх, кога је народ назвао светим. Он је често посећивао у Призрену ученике Богословије и држао им поуке. Тиме је умногоме доприносио да целокупна радна и животна атмосфера у Богословији буде на одговарајућој духовној и културно-васпитној висини. Тако су ученици, уз подршку Епископа и наставникâ, кроз свој школски програм, знали за шта се спремају и какви треба да буду као свештеници, пастири и учитељи вере и морала у свом народу.

Као наставник и као духовник, био сам исповедник деце и у другим Богословијама, која се спремају за свештенички или монашки позив, и дивио сам се како многи од њих знају да се тако савесно, отворено и искрено исповедају, са пуно вере и побожности, више него одрасли. Такве их многе од њих видим на исповести и данас, кад су свештеници и пастири, или на којој другој дужности у Цркви, што ми причињава посебну радост.

- **Захваљујући Вам на љубави и времену које сте несебично посветили читаоцима Виноградa Господњег, молим Вас да на крају овог разговора благословите верни народ наше Епархије и посаветујете све нас на који начин да правоваљано очувамо веру прадедовску у овим заиста тешким временима.**

Високопречасни оче прото, благодарим Вам на овим кључним питањима за часопис Виноград Господњи, која захтевају више простора и времена од овога, јер се тичу нашег духовног живота, опстанка и спасења. У данашњем времену немира, нервозе и духовне несређености, нема важнијег питања и потребе од покајања и праштања. Ако се ми, као православни хришћани, научимо да често практикујемо свету Тајну покајања и праштања, онда ћемо умети да заволимо и Бога и ближњега свога. Кроз то ћемо почети да се вежбамо и у другим врлинама, као што су: вера, нада, љубав, милосрђе, трпељивост, смирење, пожртвовање... Све су то драгоцени духовни бисери, који нас воде у благодатни мир Божји вечнога блаженства. Ризница је њихова света Црква Христова, и у њој су, као у Винограду Господњем, сви дарови Божји и све добродетељи. Чувају се као бисерни гроздови за оне који поштују, обрађују и жртвују се за Виноград и Виноградара – Господа Христа. Служење Њему и Његовом Винограду најбољи је начин да спасемо душу своју и очувамо веру своју, коју смо наследили са светињама од својих предака, у бурном и сваком времену.

За све да захвалимо Богу и нашем владици бачком Иринеју, под чијим смо благословом сви православни у овој богоспасаваној Епархији као Винограду Господњем!

Разговарао:
протојерej-ставрофор Миливој Мијатов

Из летописа

ХРАМ СВЕТОГ ОЦА НИКОЛАЈА У МАРТОНОШУ

Недалеко од Кањиже, окружено шумом и обрадивим пољима, на обали реке Тисе, која му је својом близином дала живот и славу, а потом, мењајући корито, исто то одузела, село Мартонош тихо броји дан за даном.

Некада давно, Мартонош је био насеље пуно живота, препуно војникâ и трговаца, једно од највећих српских села на северу Бачке. Ту је било речно пристаниште; довлачен је камен и остале потрепштине за оближњу Суботицу; капетани су са граничарском војском и артиљеријом вежбали егзерцир, а сељани су трудом и радом умножавали своја добра. Место сабрања свих Срба у селу била је црква, једна од најстаријих у Бачкој, довољно стара да памти Турке и њихове северне походе. Обнављана је онолико пута колико је било бунâ и ратовâ. Пред њеним Богородичним троном, многобројни болесници и невољници задобили су милост и здравље, молитвеним заступништвом Пресвете Богородице и светога оца Николаја Мирликијског.

У писаним документима, насеље Мартонош се, као посебно властелинство, први пут помиње половином четрнаестог века, а по некима половином тринаестог века. Надирањем Османлија, који су током шеснаестог века били на врхунцу моћи, 1554. године, Мартонош пада под турску власт и бележи нагли прилив становника. Натпис из 1576. године, у унутрашњем делу Светониколајевског храма, изнад јужних врата, сведочи о времену његовог настанка. Археолози, међутим, заступају мишљење да је црква много старија, пошто унутрашњи део зидова, својом структуром од цигле и плеве, указује на градњу из четрнаестог и петнаестог века. На старост храма упућује и унутрашња пластика наоса, са наглашеним пиластрима, између којих су попречни лукови што носе сферне сводове.

Октобра 1686. године, Мартонош пада под аустријску власт и постаје војно-граничарско насеље у саставу Потиске војне границе. За време Ракоцијеве буне (1703–1711.), насеље и храм су више пута тешко страдали. На крсту од кованог гвожђа, подигнутим над апсидом, може се прочитати 1762. година, која вероватно означава годину завршетка обнове храма после страдања из 1711. године. Мартонош постаје војни шанац са два српска капетана и пре насељавања мађарског становништва броји 206 кућа. Указом царице Марије Терезије из 1774. године, досељено мађарско становништво изједначено је са староседелачким српским становништвом. Старешине шанца: Егрешићи,

Еремићи и Ђуришићи, добијају од царице племство и по 60 јутара земље.

У буни 1848. године, Светониколајевски храм је поново страдао. Спаљен је инвентар храма, архивска грађа и иконостас. Уз материјалну потпору руског патријарха и Франца Јосифа, аустроугарског цара, 1852. године, храм је враћен у првобитно стање и обновљен је духовни живот у селу. У складу са црквеношколском аутономијом, 1854. године, поред цркве ниче православна школа, чија се документација данас налази у посебној просторији звоника.

У храму је све до педесетих година двадесетог века службовало и више свештеника истовремено, а неки од њих су, као Петар Петровић, парох мартоношки, оставили трајан спомен, осликавајући фреске у храму. Парох Петар Петровић је у олтару, изнад Предложења, осликао композицију у којој, поред епископа и презвитерâ, као ђакон пред престолом, саслужује његов син, који се пре тога упокојио не доживевши да прими ђаконски чин.

Село је до Другог светског рата било велико и развијено, а после рата бележи нагли пад становништва, нарочито Србâ, који одлазе у оближње градове. У селу је службовао само један парох, а од 1979. године, храм опслужује парох кањишки. Од око две хиљаде пет стотина становника, колико их данас има у селу, свега је шездесет православних душа.

Фреске у храму су барокне и рад су више мајсторâ: Ђуре Пецића (Источење Крви, Победитељ смрти) и Жига Полака. Иконе на иконостасу су радили Ђура Пецић, Павле Чортановачки (Света Тројица) и Живко Петровић (Распеће Христово).

Село Мартонош оживи сваке године на дан 22. маја, када се прославља храмовна слава – Пренос моштију светог оца Николаја Мирликијског. Тада се окупе потомци староседелаца и преостало православно становништво, да светом Литургијом и трикратним опходом око храма, са сузама и тугом, уз брујање звонâ која више никоме не звоне, пред Господа изнесу своје молбе за оне који су пре њих ходили истим путем.

Овај дом Божји постоји за све који желе да осете дух старине и светости, који би да, кроз тишину и цвркут птицâ, уђу у кућу Бога Живога, где молитва не престаје него се претапа у ћутање.

Протонамесник Ђорђе Димић

Портрети говоре

ВЛАДИСЛАВ МАНОЈЛОВИЋ

Владислав Манојловић, адвокат, банкар, велики жупан Бачке жупаније, краљевски јавни бележник и фабрикант, рођен је у Суботици, 16. августа 1869. године, од оца Самка, велетрговца

гвожђарском робом и мајке Милеве рођ. Милосављевић, из Тиса-Ивоша. Потиче из чувене суботичке породице Манојловића, која је деловала у Суботици два и по столећа и дала знамените јавне личности како за свој град тако и за државу у целини. У родном граду завршио је основно и гимназијско школовање, док је студије права завршио у Будимпешти. Промовисан је у доктора политичких наука, а затим и доктора права. Вративши се са школовања, положио је адвокатски испит и бавио се адвокатуром, банкарством, привредом и политиком, али и другим јавним и националним делатностима. Био је биран за посланика на црквено-народним саборима од 1902. до ослобођења 1918. године. У свим пословима био је успешан, те је стекао знатан иметак.

По избијању Првог светског рата, мобилисан је као хусарски официр и послан у Галицију на руски фронт. Као изабрани делегат из Суботице, уз брата Јована и свастику Анастасију-Тазу, био је учесник Велике народне скупштине у Новом Саду, 25. новембра 1918. године, која је изгласала отцепљење Барање, Бачке и Баната од Угарске и њихово присаједињење Краљевини Србији, односно Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца. Од 1900. године био је потпредседник, а у периоду од 1901. до 1932. године и председник Српске православне Црквене општине у Суботици. Одликован је Орденом Светог Саве трећег степена и Југословенском круном четвртог степена. Приликом ходочашћа у Свету земљу 1927. године, јерусалимски патријарх Дамаскин одликовао га је патријаршијским крстом.

Био је ожењен Меланијом, са којом је имао троје деце: Александра, Катинку и Самка. Упокојио се у Суботици, 30. маја 1938. године.

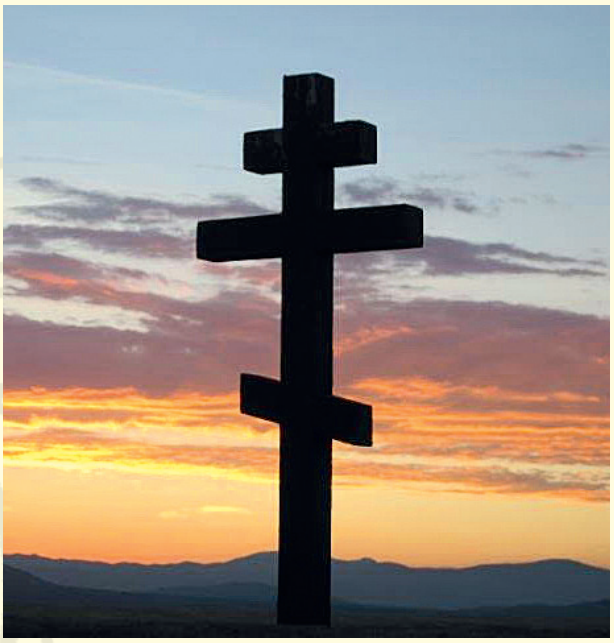
Протонамесник Миодраг Шипка

КАКО ХРИШЋАНИН ТРЕБА ДА СЕ ОДНОСИ ПРЕМА СМРТИ?

Ми мислимо да живот можемо одвојити од смрти, али живот није одвојен од смрти. Откривање смисла живота налази се управо у откривању смисла смрти, и обрнуто. Без схватања смисла смрти, кроз коју нам се открива васкрсење, ни живот нема смисао. Међутим, када смрт поимамо кроз Христово Васкрсење, тада добија смисао не само живот, него и смрт. Смрт је један стадијум људског постојања, пролазак, а не станица, путем којим сви морамо проћи. У чину опела имамо прокимен који гласи: *Блажен је пут којим данас идеш, душо, јер ти је припремљено место покоја.* Дакле, смрт је за нас пут, а не неко страно искуство у смислу да сада, овога тренутка живим, па ћу од следећег тренутка да умрем. Ми непрестано, свакодневно, умиремо и васкрсавамо. Биолошки умиремо, јер сваки дан одумире велики број наших телесних ћелија. Осим тога, наш вечерњи одлазак на починак јесте икона смрти. Сан је стање најсличније смрти, док је јутарње буђење најсличније васкрсењу. Господ нам је тако дао да, већ овде и сада, биолошки и духовно осетимо искуство смрти и васкрсења. Са друге стране, када грешимо, осећамо да умиремо, а када чинимо добра дела и када се Богу молимо, осећамо да васкрсавамо.

Туга за упокојенима никада не може да престане ако смо за некога лично везани. Она је сасвим реална, али нема коначну реч над нама јер верујемо да ћемо се поново срести са упокојенима. Живимо за тај моменат, када ћемо се поново срести са Господом и са свима онима који су се упокојили. Свака смрт, упокојење члана породице или неког драгог пријатеља, јесте велики ударац за човека, јер човек није створен за смрт.

Човек не треба да се припрема за смрт само у позним годинама, него би требало да се припрема целога живота. На сваком

богослужењу, у прозбеној јектенији, молимо се *да остало време живота свога у миру и покајању проведемо.* Тако се припремамо за смрт да *крај живота нашега буде хришћански, без бола, непостидан и миран.* Треба живети радосно и припремати се за живот вечни у Царству Небеском.

Господ је послао Сина Свога да Својом смрћу победи смрт и да је преобрази у средство васкрсења. Сваки човек умире, а по свом хришћанском достојанству је призван да вапије: Да, дођи Господе! Смрт је у исто време и долазак Господњи ка нама. На неки начин, смрт је икона Другог доласка Христовог коју предокушавамо у Тајни крштења. Кроз Крштење свлачимо старога човека и облачимо се у новога. Крштење је супротност индивидуалистичкој самоћи која је уистину смрт, јер се крштавамо у Христову животодавну смрт. Када на тај начин схватимо смрт, показујемо да имамо поверење у Бога у чије руке предајемо дух свој говорећи: Када Ти, Господе, одредиш!

Презвитер Игор Игњатов

ПОУКЕ АВЕ АНТОНИЈА

• Упитао је неко аву Антонија:

- Чега треба да се држим како бих угодио Богу?

Одговарајући, старац му рече:

- Држи се овога што ћу ти рећи: куд год да пођеш, увек имај Бога пред својим очима; шта год да чиниш, имај увек за то потврду у Светоме Писму; а у коме месту пребиваш, немој се брзо селити. Држи се ових трију упутстава и спашћеш се.

• Говорио је ава Антоније ави Пимену:

- Велико дело свакога човека је у томе да прими свој грех пред Богом и да очекује искушење све до последњега даха.

• Рекао је још:

- Од ближњега нам зависе живот и смрт. Јер, ако смо стекли брата, стекли смо Бога; а ако смо саблазнили брата, Христу смо згрешили.

• Бејаше некакав човек који је у пустињи ловио дивље звери, па угледа аву Антонија како се шали са браћом и саблазни се. Хотећи да му покаже како ту и тамо треба бити снисходљив према браћи, старац му каже:

- Стави стрелу у свој лук и затегни га.

Овај учини тако. Вели му затим:

-Затегни га још.

Овај га затегне. А старац му опет вели:

- Још га затегни.

Одговори му ловац:

- Ако га затегнем преко мере, лук ће се сломити.

Старац му вели:

- Тако је и са делом Божјим; ако преко мере затегнемо у својим захтевима од браће, они ће брзо бити скрхани. Потребно је, дакле, да ту и тамо будемо снисходљиви према браћи.

Чувши то, ловац се одушеви тим речима и оде стекавши велику корист од старца. А браћа, пошто се укрепише, пођу ка својим пребивалиштима.

• Стану монаси хвалити једнога брата пред авом Антонијем. А ава му оде у посету и стане га задиркивати да види подноси ли овај понижавање. Па нашавши да не подноси, рече му:

-Личиш на село које је са предње стране украшено, а са задње га разбојници пљачкају.

• Рече монах ави Антонију:

- Помоли се за мене.

Старац му вели:

- Нити ћу се ја смиловати на тебе нити Бог ако се ти сâм томе не предаш и не затражиш то од Бога.

• Рекао је ава Антоније:

- Доћи ће време када ће људи бити безумни и сваки пут када виде неког разумног, устаће против њега говорећи: „Ти си безуман”, јер није као они.

• Тројица отаца беху имали обичај да сваке године одлазе ка блаженом Антонију. И док су га двојица испитивали о помислима и о спасењу душе, трећи увек ћуташе ништа не питајући. А после неког времена вели му ава Антоније:

-Зар имаш толико много времена да долазиш овамо и ништа ме не питаш?

А он одговори:

- Довољно ми је да те гледам, оче.

• Рекао је ава Антоније:

- Ја се више не плашим Бога него Га љубим. „Јер љубав изгони страх”.

• Рекао је ава Антоније:

- Онај који кује врело гвожђе, најпре промисли у себи шта ће начинити: срп, нож или секиру. Тако и ми треба да размишљамо какву врлину хоћемо да се не бисмо узалуд трудили.

Старечник, Беседа,
Нови Сад, 2012. године

ШТА ЈЕ ВАСКРС?

Богдан Видаковић I/3: Васкрс је кад куцамо се јајима и онај ко победи он игра са другим играчем, а онај ко изгуби једе своје јаје.

Алекса Кљајић I/3: Васкрс је када је Исус Христос оживео из пећине. Када је Христос оживео и отишао на небо.

Вања Павловић I/3: Васкрс је када се боје јаја.

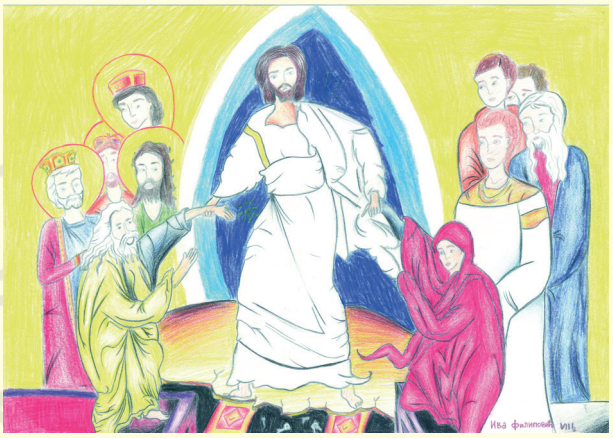
Марија Речо I/3: Васкрс је када долази ускршњи зека.

Катарина Кадван I/3: За следећи Васкрс ја ћу са својом породицом да идем на викендицу и тамо ћемо заједно да се молимо Богу и да радимо све старински.

Богдан Ботић I/2: Васкрс је када су неки лопови, неки безобразни, ухватили Христа и разапели га на крст, и онда је Христос био жедан и онда му је тај неки зао донео сирће и Христос је то прогутао и онда је умро. И онда је дошла Богородица да га посети, а Анђео је рекао: „Христос је васкрсао".

Нађа Тркља I/4: Васкрс је празник када фарбамо јаја и када идемо код других да честитамо Ускрс.

Димитрије Вишић I/4: Васкрс је верни празник који се слави у пролеће.

Лара Стојановић I/4: Васкрс је дан када фарбамо јаја и на једно јаје ставимо крст и ставимо га негде у кућу и чувамо га до следећег.

Лана Божић I/4: Васкрс је дан када можемо да уживамо са породицом у празницима, где можемо да се куцамо и дружимо са фамилијом, пријатељима, породицом.

Нађа Тркља I/4: Васкрс је дан када је Христос оживео.

Душан Головић III/2: Васкрс је по мени најбољи црквени празник зато што је Христос устао из гроба и победио смрт.

Огњен Вуковић III/3: Васкрс је празник када је Христос много поправио свет.

Огњен Ковачев III/3: Васкрс је дан када је Христос васкрснуо и победио ђавола.

Данило Фајфрић III/3: Васкрс је дан када је Христос победио смрт.

Вукашин Марковић V/5: Васкрс је најрадоснији хришћански празник.

Из школске клупе

Господ Исус Христос је разапет на Голготи на крсту. Поред себе имао је два разбојника, а пошто га Јевреји нису волели натерали су судију да разапне Христа. Три дана после тога Исус Христос је оживео, а то је објавио Анђео који је рекао свима који су дошли да посете Христов гроб: "Зашто тражите Живога међу мртвима?" Тада је Христос победио највећег човековог непријатеља – смрт.

Софија Јошиковић V/3: Васкрс је један предиван празник на који је Исус Христос устао из мртвих.

Јован Торбица V/3: Васкрс је празник када Христос побеђује смрт и ђавола, свог највећег непријатеља.

Урош Ђурић VII/5: Васкрс је победа Бога над ђаволом.

Тијана Микетић VII/5: Васкрсење је НОВИ ЖИВОТ.

Бранко Лабус VII/5: То је празник победе ЉУБАВИ над МРЖЊОМ.

Момчило Ђурђевић VII/2: Најбитнији хришћански празник зато што је Христос победио смрт.

Јована Шарчевић VII/2: Живот је победио смрт.

Николина Косанчић VII/2: Христос је могао да избегне све то жртвовање за нас али је пристао (да страда) јер је имао невероватно велику љубав према човеку и хтео је да докаже то.

Ранка Радуловић VII/2: Видели смо да Христова ЉУБАВ побеђује људско зло, крај, себичност, смрт и да ВЕЧНОСТ побеђује.

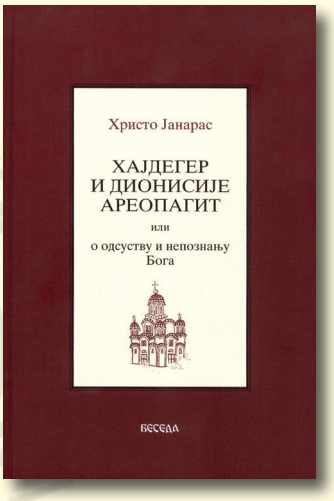

На питања одговарали ученици
Основне школе *Прва војвођанска бригада*
у Новом Саду

Издавачка делатност

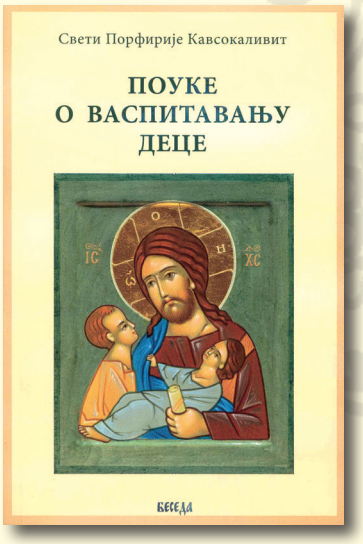

САБРАНА ДЕЛА СВЕТОГ ГРИГОРИЈА ПАЛАМЕ

ХАЈДЕГЕР И ДИОНИСИЈЕ АРЕОПАГИТ

Христо Јанарас

ПОУКЕ О ВАСПИТАВАЊУ ДЕЦЕ

Свети Порфирије Кавсокаливит

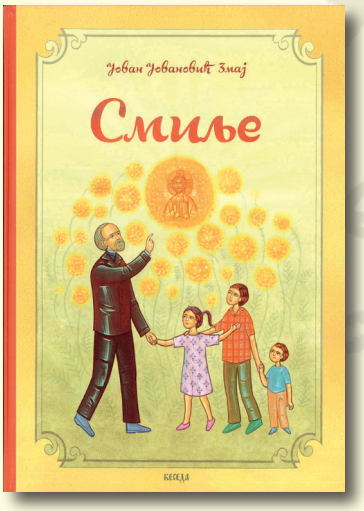
КАКО СЕ КО МОЛИ

Лидија Поповић

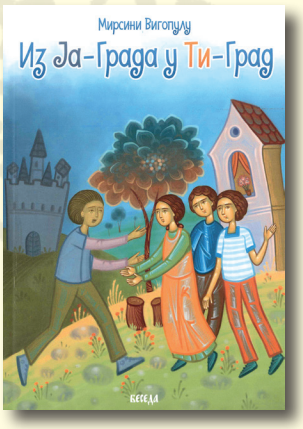
КАКО СЕ КРСТИМ

Лидија Поповић

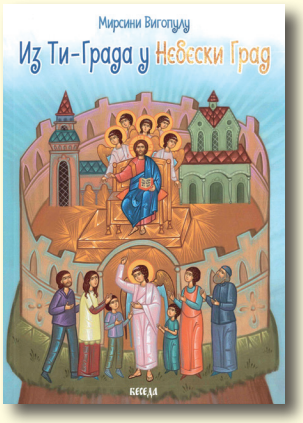

СМИЉЕ

Јован Јовановић Змај

ИЗ ЈА-ГРАДА У ТИ-ГРАД

ИЗ ТИ-ГРАДА У НЕБЕСКИ ГРАД

Мирсини Вигопулу

ПУТУЈТЕ СА БЛАГОСЛОВОМ ЦРКВЕ

Агенција за поклоничка путовања Епархије бачке основана је 2003. године, по благослову Његовог Преосвештенства Епископа бачког Господина др Иринеја, и представља значајан мисионарски подухват Епархије бачке. Осећајући потребу верника за истинским ходочашћем и старајући се да исти не буду препуштени самовољи нестручних водича, Епархија бачка је одлучила да оснује агенцију која има за циљ да поклоницима понуди најбоље услове путовања и одговорно духовно вођство, и тако омогући свима да путују са благословом Цркве.

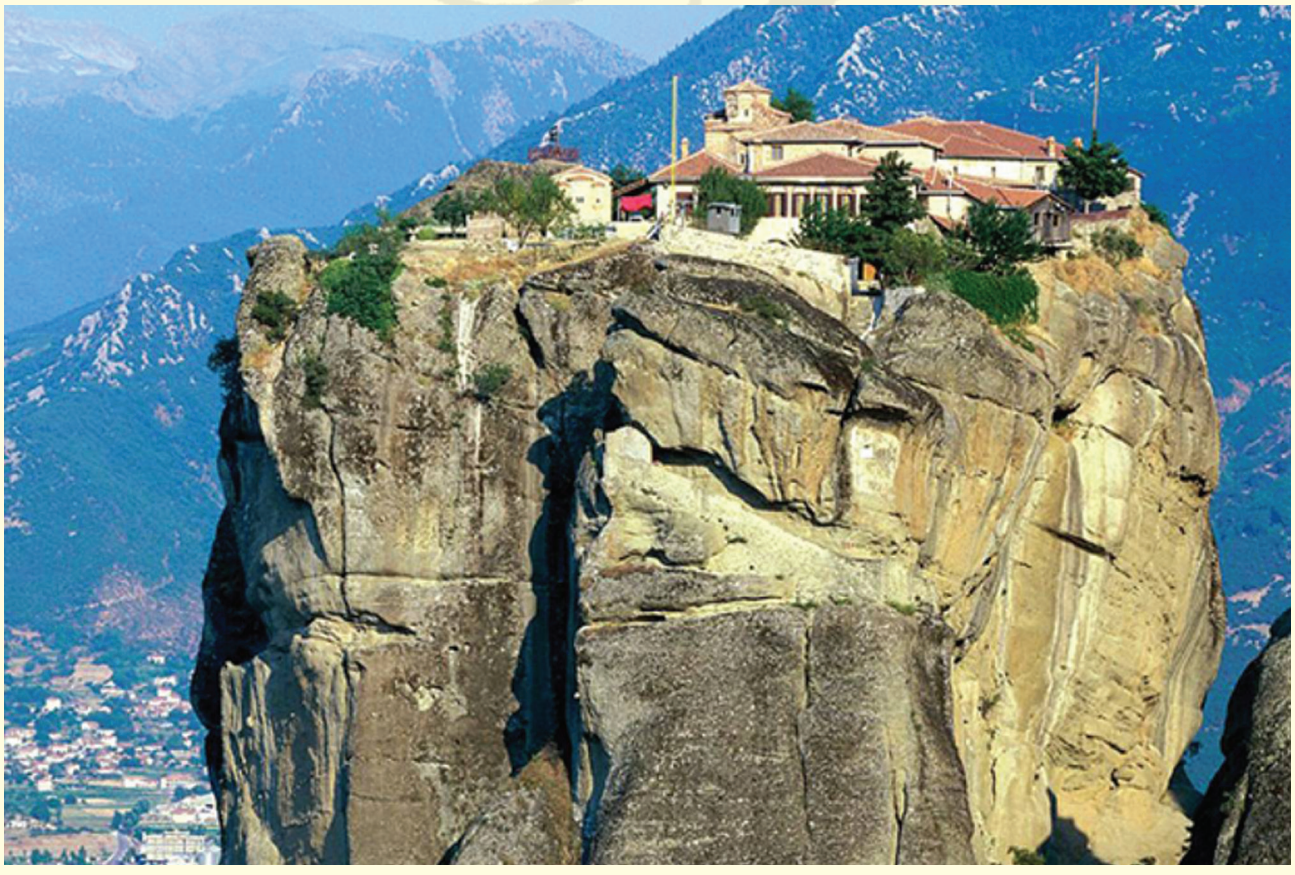
Свим ходочасницима омогућено је да уз старање Цркве, по најповољнијим условима, путују аутобусима високе туристичке класе, са обезбеђеним преноћиштем у манастирским конацима.

Наша Агенција разликује се од туристичких агенција по посебном пријему на који наилазимо приликом посете манастирима у земљи и иностранству.

Из тих разлога, нашим путницима је омогућено да се поклоне многим светињама које су најчешће недоступне обичним туристичким групама.

Са радошћу истичемо посебне погодности за ученике верске наставе у основним и средњим школама:

- најнижа цена путовања;
- превоз аутобусима високе туристичке класе;
- стручни водичи и присуство духовника и вероучитеља;
- додатно осигурање за сваког ученика и
- бесплатан оброк.

РУМУНИЈА - ЈАШИ

02.-06. јуна 2016.

ГРЧКА - СОЛУН - СВЕТА ГОРА

11.-17. јуна 2016.

ОСТРОГ - Подмајне, Морача, Дајбабе, Милешева

02.-05. јуна 2016.

Змај-Јовина 4, 21000 Нови Сад, радно време од 8 до 14 часова
021/526-068, 064/129-36-16
agencija@svetinjamaupohode.rs, www.svetinjamaupohode.rs

Актуелности

ПРИНЦ ЧАРЛС ПОСЕТИО СВЕТОАРХАНГЕЛСКИ МАНАСТИР У КОВИЉУ

Преосвећени Епископ бачки г. др Иринеј, Високопреосвећени Митрополит загребачко-љубљански г. др Порфирије, викарни Епископ јегарски г. Јероним и високопреподобни архимандрит г. Исихије, намесник манастира Ковиља, са братством, дочекали су на манастирској капији Његово Краљевско Височанство Принца Чарлса од Велса. Звук манастирских звона на улазу у храм сменило је појање хора Свети Јован Дамаскин, који је у част високог госта прво отпојао Славословље Данила Протопсалта, а потом, на енглеском језику, химне: *Теби, Изабраној Војводкињи* (To Thee, the Champion Leader) и *Да те благослови Господ и да те чува* (The Lord bless you and keep you), стихове који се проузносе британском монарху у Вестминстерској опатији.

Потом је добродошлицу принцу Чарлсу пожелео архимандрит Исихије.

У разговору са г. Владиславом Јушковим, руским фрескописцем који живописше манастирски храм, принц од Велса је констатовао да предстоје значајни радови на живопису и изразио наду да ће бити у прилици да види како ће све изгледати када храм буде у потпуности осликан. У капели Светих Отаца Атонских, принца је поздравио Дечји хор, појући тропар светом Јовану Дамаскину.

Потом је, у свечаном салону, током срдачног разговора, Преосвећени владика Иринеј даривао је Његовом Краљевском Височанству икону Пресвете Богородице - рад монахиња из манастира Васкрсења Христова у Кању, као и пригодна монографска издања. Сестре из кањког манастира припремиле су пригодне поклоне за принцезу Шарлот Елизабет Дајану и принца Џорџа Александра Луиса, унуке принца од Велса.

Принц Чарлс се сусрео и са штићеницима заједнице *Земља живих,* који су му сведочили о свом животном путу и спасењу које су пронашли у Заједници. Том приликом, принца су даривали Часним крстом, који су сами израдили. Принц је посетио радионицу свећа и погон за производњу ракије и изразио се веома похвално о квалитету манастирских производа.

При одласку, захваљујући домаћинима на топлој добродошлици и пријему, принц Чарлс је изразио задовољство што је упознао манастир који има не само богату историју него и у савременом животу на различите начине служи заједници.

У ШАМБЕЗИЈУ ЗАПОЧЕО РАД СВЕПРАВОСЛАВНОГ СЕКРЕТАРИЈАТА СВЕТОГ И ВЕЛИКОГ САБОРА ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

У Православном центру Васељенске Патријаршије у Шамбезију, код Женеве, 29. марта 2016. године под председништвом швајцарског Митрополита Јеремије (Васељенска Патријаршија), почело је прво заседање чланова Свеправославног секретаријата Светог и Великог Сабора Православне Цркве.

Свеправославни секретаријат је установљен сходно одлуци Сабрања Предстојатеља Православних Цркава одржаног од 21. до 28. јануара ове године у Шамбезију. У његов састав ушли су по један представник свих општепризнатих аутокефалних Цркава.

Српску Православну Цркву у овом Секретаријату представља Његово Преосвештенство Епископ бачки г. Иринеј.

У раду Свеправославног секретаријата учествују: Архиепископ телмски Јов (Васељенска Патријаршија), Митрополит нигеријски Александар (Александријска Патријаршија), Митрополит буенос-аиреси Силуан (Антиохијска Патријаршија), професор Теодор Јангу (Јерусалимска Патријаршија), протојерej Николај Балашов (Московска Патријаршија), Митрополит горијски и атенски Андреј (Грузијска Патријаршија), Митрополит трговиштански Нифон (Румунска Патријаршија), Митрополит варнски Јован (Бугарска Патријаршија), Митрополит константински Василије (Кипарска Православна Црква), Митрополит месинијски Хризостом (Јеладска Православна Црква), Митрополит корчански Јован (Албанска Православна Црква), Епископ семјатички Георгије (Пољска Православна Црква) и Архиепископ прашки Михаил (Православна Црква Чешких земаља и Словачке).

ПРЕДСТАВЉЕНА САБРАНА ДЕЛА СВЕТОГ ГРИГОРИЈА ПАЛАМЕ

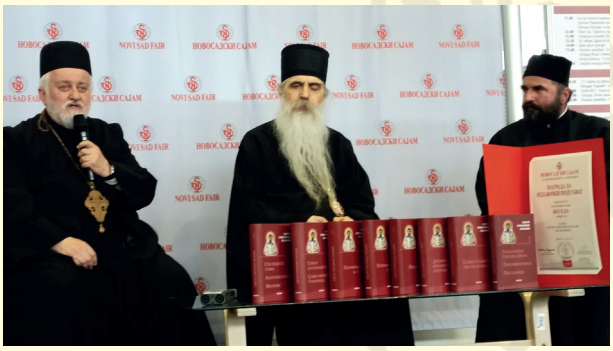
На овогодишњем Међународном Салону књига, који је отворен на Новосадском сајму, издавачка установа Епархије бачке *Беседа* примила је награду *Лаза Костић* за издавачки подухват године – *Дела Светог Григорија Паламе* у осам књига. О овом издавачком делу, у четвртак, 14. априла 2016. године, на Новосадском сајму, говорили су Његово Преосвештенство Епископ бачки г. Иринеј, протојерej-ставрофор Миливој Мијатов, архијерејски намесник новосадски први, као и протојерej Милован Миодраговић, парох новосадског Светоуспенског храма.

Господин Мирослав Алексић, програмски директор Салона књига прочитао је образложење жирија за доделу награде за издавачки подухват године, у којем је наведено да Паламино богословско наслеђе у себи истовремено сабира теоријско, философско и практично литургијско предање. Сваки том садржи богате, неподељене регистре, детаљно обрађене текстове који читаоцу омогућују да раз-

уме богословски и историјски контекст настанка ових дела.

Протојереј Милован Миодраговић је казао да се кроз Дела Светог Григорија Паламе сусрећемо са укупним светоотачким списима написаним пре 14. века. „Изузетно је драгоцено да читаоци српског говорног подручја могу да се сусретну, кроз дела Светог Григорија Паламе, са важном баштином, централном Тајном Цркве, коју је Свети Григорије својим животом и својим делима, до крви, бранио“, навео је отац Милован.

На сам спомен имена Светог Григорија Паламе, према речима проте Миливоја Мијатова, не можемо да се не сетимо појмова попут исихазма, исихастичких полемика, односно свега онога што се дешавало у 14. веку, а у чему је одлучујућу улогу имао Свети Григорије Палама. „Он је својим радом допринео да се исихазам, као религиозно-духовни и богословско-философски покрет у оквиру Цркве, на прави и ваљан начин прихвати у народу, и међу верујућима и оним неверујућима“, додао је архијерејски намесник новосадски први.

Епископ бачки г. Иринеј нагласио је да је богословски, духовни и културни значај дела Светог Григорија Паламе изузетан и данас, у 21. веку, у хришћанском савременом богословљу и у многим другим областима надахнутим богословљем – у уметности, књижевности и архитектури. „Сва његова теологија, теологија Цркве са његовим личним печатом и изразом, јесте изузетна библијска теологија. Његово огромно дело, а и дела других отаца и учитеља Цркве, могу се посматрати као опширна тумачења Светог Писма Новог Откривења, које називамо Светим Писмом“, објаснио је владика Иринеј. Епископ је истакао да се радује што нас је Бог удостојио да *Беседа* буде издавач тако значајних, осмотомних *Дела Светог Григорија Паламе*.

ОДРЖАНА СЕДНИЦА ЕПАРХИЈСКОГ УПРАВНОГ ОДБОРА И ЕПАРХИЈСКОГ САВЕТА ЕПАРХИЈЕ БАЧКЕ

По благослову Епископа бачког г. др Иринеја, у Суботу акатиста, 16. априла 2016. године, у Саборном храму у Новом Саду, после свете Литургије, Његово Преосвештенство Епископ јегарски г. Јероним, уз саслужење архијерејских намесника Епархије бачке, служио је Чин призива Светога Духа.

Овом приликом, владика Иринеј се бираним речима обратио члановима Епархијског савета, Епархијског управног одбора и свима присутнима рекавши да су хришћани позвани да непрестано богослуже и да се после свете Литургије, служење непрекидно наставља кроз све делове нашега живота. „Рад и молитва се у Цркви никада нису посматрали одвојено. Као што не постоји подела на телесно и духовно, тако не постоји ни нада на спасење само душе, или, пак, само тела. Душа

у богослужбеним текстовима представља целога човека. На основу тога погрешно је и схватање да Црква нема право да даје став и мишљење о стварима у држави јер је то мешање у политику. Погрешан је став да Црква треба да се бави само загробним и духовним стварима, јер се Црква увек бави целим човеком и читавом Божјом творевином. Стога и ова седница, наизглед секундарна, ипак је свет посао и неопходан труд као и свако друго старање о Цркви", истакао је епископ Иринеј.

Радни део седнице Епархијског управног одбора и Епархијског савета Епархије бачке одржан је у свечаној дворани Црквене општине новосадске. На овом редовном заседању чланови Савета су упутили поздравни телеграм Његовој Светости Патријарху Иринеју, а потом усвојили извештај о раду Епархијског управног одбора за претходну годину. Размотрени су сви аспекти духовног и материјалног деловања у Епархији бачкој. Прочитани су извештаји о грађевинским подухватима у црквеним општинама, као и о делатностима епархијских тела.

Поред тога, усвојен је завршни рачун Епархије бачке за 2015. годину и предлог буџета посебних потреба Епархије бачке за 2016. годину, као и завршни рачуни и буџети црквених општина.

На крају заседања, Преосвећени Епископ бачки г. Иринеј заблагодарио је Епископу јегарском г. Јерониму и члановима Епархијског савета и Епархијског управног одбора на љубави и уложеном труду у вршењу њихове одговорне службе, пожелевши им да у миру и сваком добру дочекају Празник над празницима – Васкрсење Христово.

ОТВАРАЊЕ НЕДЕЉЕ ПРАВОСЛАВЉА У СУБОТИЦИ

У Задужбини Душана Радића у Суботици, у понедељак 18. априла 2016. године, свечано је отворена двадесет четврта *Недеља Православља,* која ће својим богатим културно-духовним програмским садржајима трајати до 24. априла.

Уз присуство суботичког свештенства и верног народа, овогодишњу *Недељу Православља* свечано је отворио Његово Преосвештенство Епископ бачки господин др Иринеј, који је овом приликом Српском културном центру *Свети Сава* честитао четврт века постојања и рада. Владика Иринеј је истакао да је потврда успешног рада Културног центра *Свети Сава* у Суботици престижна *Вукова награда,* која је овој установи са правом додељена за велики допринос у неговању културе и стваралаштва нашег народа.

У наставку је уприличена и изложба посвећена блаженопочившем епископу бачком Иринеју Ћирићу, поводом шездесетогодишњице његовог упокојења. Изложбу су организовали Епархија бачка

Актуелности

и мр Гордана Петковић, виши кустос и историчар Музеја града Новог Сада.

Кроз документа, фотографије, портрете и аутопортрете – који стицајем историјских околности нису у довољној мери познати ни научној ни широј културној јавност – представљени су живот и дело епископа Иринеја, једног од најобразованијих и најеминентнијих архијереја двадесетог века. Отварање овогодишње манифестације увеличало је појање мешовитог хора Српски културни центар *Свети Сава,* под диригентским вођством професора Веселина Јефтића.

ПОМЕН СТРАДАЛИМА У ЈАСЕНОВЦУ

На годишњицу пробоја јасеновачких логораша, 22. априла 2016. године, Његово Високопреосвештенство Митрополит загребачко-љубљански господин др Порфирије, служио је свету Литургију и помен пострадалима у злогласном логору у Јасеновцу.

У цркви Светог пророка Илије у селу Млака, поред Јасеновца, Митрополиту

Порфирију су саслуживали Преосвећени Епископ славонски господин Јован и Преосвећени Епископ умировљени захумско-херцеговачки господин Атанасије.

Литургији и помену присуствовали су министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије г. Александар Вулин, министар културе и просвете Републике Српске г. Дане Малешевић, представници Српског народног већа предвођени г. Милорадом Пуповцем и представници Срба у жупанији сисачко-мословачкој.

Митрополит је навео да места попут Јасеновца треба да побуде у људима покајање, љубав и молитву, као и подстрек да сваког дана будемо бољи од себе и да знамо да нада увек отвара пут. Да он не жели да сабира и одузима број жртава, као и да је релативизација било чега, а нарочито зла, већи грех од греха оних који су одузимали животе.

„Свака врста релативизације зла који се овде десио, или било где у свету, није ништа друго него већи грех од онога који су починили злочинци, зато што, ничим условљени, ничим изазвани, они који покушавају да минимизирају и релативизују зло, уствари дају сигнал да је то добар пут, да није лоше чинити зло него је само важно на који начин га маскирати", истакао је Митрополит Порфирије.

Вест преузета са: www.tanjug.rs

СЛУШАЈТЕ НАС
Наш глас сведочи о сусрету Цркве и света

БЕСЕДА
Радио Православне Епархије бачке, Нови Сад - 91,8 MHz

БЕСЕДА
91,8 MHz

ТАВОР
Радио Црквене општине Бачка Паланка - 95,1 MHz

РАДИ ТАВОР 95,1 MHz

БЛАГОВЕСНИК
Радио Црквене општине Сомбор - 95,7 MHz

РАДИО „БЛАГОВЕСНИК"
95,7 Mhz

СЛАВОСЛОВЉЕ
Радио Црквене општине Суботица - 90,1 MHz

90,7 MHz РАДИО Славословље

Радујмо се заједно!

ПОМОЗИМО ИЗГРАДЊУ ХРАМА У МАНАСТИРУ ВАСКРСЕЊА ХРИСТОВА НА СУНЧАНОМ БРЕГУ У КАЋУ

Текући рачун код Војвођанске банке А. Д. Нови Сад
број 355-1089360-75